

National Institute for Public Health
and the Environment
Ministry of Health, Welfare and Sport

Barsak kanseri halk taraması

Neden halk taraması?

Barsak kanseri ciddi bir hastalıktır. Her 100 kişiden 4-5 kişi ömürlerinde barsak kanserine yakalanırlar.

Her yıl 13.000 insanda barsak kanseri tespit edilir. 2012 yılında barsak kanserinden 5.300 insan ölmüştür.

Kaynak:

<http://www.iknl.nl/nieuws/nieuws-detail/2014/03/20/darmkanker-in-nederland>

2012 yılında tüm ölüm vakalarının % 12'si barsak kanseri nedeniyle olmuştur. 2.800 erkek ve 2.500 kadın.

Halk taraması sayesinde barsak kanseri erken bir evrede teşhis edilebilir. Barsak kanserinin erken evrede teşhis edilmesi durumunda iyileşme olasılığı daha büyük olur ve tedavi daha az ağır olur. Barsak kanseri erken evrede de teşhis edilebilir. Şayet erken evrede tedavi edilirse barsak kanseri önlenmiş olabilir. Halk taraması neticesinde uzun sürede yılda 2.400 barsak kanseri ölüm vakası önlenmiş oluyor.

Kimin için?

Halk taraması 55-75 (dahil) yaş arası erkek ve kadınlar için yapılır. Bu gruptaki insanlara her iki (2) yılda bir, muayene için bir davetiye gönderilir. Halk taraması

2019 yılına kadar kademeli olarak uygulanacaktır. Herkese aynı anda bir davetiye gönderilmez. Çünkü hastanelerdeki ileri tetkikleri yapabilecek yeterli sayıda bakım görevlilerin eğitilmesi gerekiyor. Davetiye alış tarihiniz, doğduğunuz yıla bağlıdır.

Davetiye dökümü için şu internet sitesine bakınız:

www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl

Barsak kanseri nasıl oluşur?

Barsak kanserinin genelde uzun bir erken evresi vardır. Çoğunlukla bir polip olarak başlar. Polip, kalın barsağın iç kısımlarında büyüyen saplı bir yumrudur. Genelde 55 yaş ve üstünde olan insanlarda çok görülür. Poliplerin çoğunluğu iyi huyludur ve her zaman da iyi huylu olarak kalırlar. Bazı polipler ise kötü huylu tümör olarak gelişebilirler: yani barsak kanseri oluştururlar.

Barsak kanseri hakkında daha geniş bilgi için:

- www.kanker.nl (Kanser alanında faaliyet gösteren kurumların internet sitesi (KWF, NFK, IKNL ve IKZ).
- www.darmkanker.info Mide, Karaciğer ve Barsak Vakfı'nın (MLDS) internet sitesi.

Barsak kanserinin tedavisi mümkün mü?

Polipler iyi teşhis edilir ve göreceli olarak kolay tedavi edilebilirler. Polipler genelde kolonoskopi denilen anahtar deliği muayenesi esnasında alınıp çıkartılırlar. Muayene esnasında doktor küçük kamera ile kalın barsakların içine bakar. Küçük bir hortuma bağlı kamera makattan kalın barsağa sokulur. Başlangıç ve ileri aşamada polipler vardır. Polipler genelde kolonoskopi esnasında direkt çıkartılır. Bu polipler artık kendilerini barsak kanseri olarak geliştiremezler. Bu şekilde belli vakalarda barsak kanseri önlenabilir.

Şayet barsak kanseri tespit edilmişse, tedavi barsak kanserinin evresine bağlıdır. Aynı zamanda hastanın sağlık durumu da bir rol oynar. Çoğunlukla ilk tedavi olarak kalın barsağın bir kısmının alındığı bir ameliyat yapılır. Bazen ek tedavi olarak kemoterapi gereklidir.

Halk taramasıyla ne araştırılır?

Halk taramasıyla dışkıda (gaitada) kan olup olmadığına bakılır. Barsaklardaki polipler ve barsak kanseri nedeniyle dışkıda kan olur. Dışkıdaki kan çoğu zaman çıplak gözle görülmez. Bu nedenle dışkınız bir laboratuvarında incelenir.

Halk taraması nasıl yapılır?

Halka taraması davetiyesiyle birlikte içine biraz dışkı örneği koyacağınız küçük bir tüp vardır, şahsı dışkı testi. Tüpün yeşil kapağındaki çubuğun çıkıntılı kısmını dışkınızın dört (4) farklı yerine batırınız. İncelemeyi iyi yapabilmek için çok küçük miktarda dışkı yeterlidir. Önce kullanım talimatını okuyunuz. Şayet tüpün içinde çok fazla dışkı olursa, tüp inceleme için kullanılamaz. Gerekli işlemler bittikten sonra tüpü doldurduğunuz yanıt formu ile birlikte adresli iade zarfıyla geri gönderirsiniz. Dışkınız daha sonra bir laboratuvarında incelenir. Şu internet sitesinde bu testi en iyi şekilde nasıl yapabileceğinize ilişkin bir filmi seyredebilirsiniz: www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl

Ne zaman halk taramasına katılmamanız daha iyidir?

Barsak kanseri nedeniyle tedavi görüyorsanız halk taramasına katılmanıza gerek yoktur. Halk taramasına katılıp katılmama konusunda bir tereddüdünüz varsa, aile doktorunuz ya da sizi tedavi eden doktorlar irtibat kurunuz.

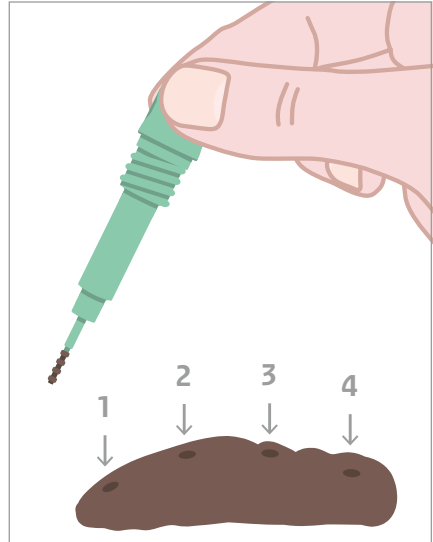
Şimdi şikayetleriniz var mı?

Barsak kanserine işaret eden şikayetlerinizin olması durumunda halk taramasına katılıp katılmamanızı aile doktorunuzla görüşünüz. Ev doktoru hangi incelemenin sizin için en uygun olduğunu belirleyebilir. Barsak kanserine çok sık işaret eden şikayetler şunlardır:

- Nedeni izah edilemeyen ve sürekli ortaya çıkan kabız ve ishal gibi dışkı değişiklikleri;
- Dışkıda kan gelmesi.

Şayet halk taramasına katılmayacaksanız, davetiye ile birlikte gönderilen yanıt formunun doldurmanızı ve adresli iade zarfıyla geri göndermenizi rica ederiz.

Tüpün yeşil kapağındaki çubuğun çıkıntılı kısmını dışkınıza farklı yerlerine batırınız. Çok küçük miktarda dışkı yeterlidir. Şayet tüpün içinde çok fazla dışkı olursa, tüp halk taraması için kullanılamaz.

Sonuç

Şayet tüpü geri göndermişseniz, yaklaşık iki 1-2 hafta içerisinde size sonucu bildiren bir yazı gelir. İki sonuç mümkündür:

Sonuç olumludur

İleri tetkik için bir neden yoktur. Bir şey yapmanız gerekmiyor. İki (2) yıl sonra halk taraması için yeniden bir davetiye alacaksınız. Şayet iki (2) yıl sonra 75 yaşına basarsanız, yeni bir davetiye almayacaksınız.

Dışkıınızda kan bulmuştur

Dışkıdaki kan, barsak kanser ya da poliplerle ilgili olabilir. Dışkıdaki kan başka nedenlerden de kaynaklanmış olabilir. Bunun nedenini öğrenmek için hastanede ileri tetkik gereklidir. Şayet dışkıınızda kan bulunmuşsa, bu sonuç hakkında aile doktorunuza bilgi verilecektir.

Halk taramasını her **iki (2) yılda** tekrarlamak önemlidir. Şayet her iki (2) yılda bir dışkıınızı kontrol ettirirseniz, polip ya da tümör olduğunu tespit edememe olasılığı daha düşüktür.

İleri tetkik

Şayet ileri tetkik gerekiyorsa, sonucu bildiren yazıyla bu size bildirilir. İleri tetkik bir ön görüşme ve kalın barsakta kamera ile yapılan bir anahtar deliği muayenesinden oluşmaktadır, yani kolonoskopi. Kolonoskopi bir kolonoskopi merkezinde yapılır, bu da çoğunlukla bir hastanededir.

Sonucu bildiren yazıyla birlikte, kolonoskopi ve ön görüşme hakkında bilgiler içeren bir broşürü de alacaksınız. Bu konuda daha geniş bilgi edinmek için şu internet sayfasına bakabilirsiniz: www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl.

Masraflar

Halk taramasına katılmak ücretsizdir. İleri tetkik ise (ön görüşme ve kolonoskopi) halk taramasına dahil değildir. Bu muayenelerin masrafları sağlık sigortanız kapsamındadır. Bu masrafların tamamını ya da bir kısmını kendiniz ödemeniz gerekebilir. Bu husus sağlık sigortası şahsı muafiyet tutarınıza ve bu tutarın ne kadarını kullandığınıza bağlıdır. Bu konu ile ilgili sorularınız için sağlık sigortası şirketinizle görüşünüz.

Taramaya katılmak ya da katılmamak

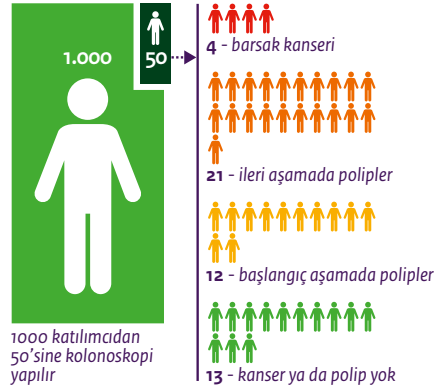
Barsak kanseri halk taraması, hükümet tarafından size sunulan bir hizmettir. Halk taramasına katılmanın avantaj ve dezavantajları vardır.

Yapılan araştırmadan, halk taramasına katılan 55-75 yaş arası insanlara olan avantajları dezavantajlardan daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Bu kişisel olarak size başka türlü gelebilir. Nihayetinde barsak kanseri halk taramasına katılıp katılmamaya siz karar verirsiniz.

Barsak kanseri olasılığı

Dışkıınızda kan bulunmuşsa, ileri tetkik (kolonoskopi) yapılır. Şayet halk taramasına 1000 kişi katılırsa, bunlardan 50 kişiye kolonoskopi yapılır.

- Bunların 4'ünde barsak kanseri tespit edilir.
- Bunların 21'inde ileri aşamada polipler söz konusudur.
- Bunların 12'sinde başlangıç aşamada polipler bulunur.
- Geriye kalan 13 kişide ise barsak kanseri ya da polipler bulunmaz.

Taramaya katılıp katılmamaya siz karar verirsiniz. Halk taramasının en önemli avantaj ve dezavantajlarını aşağıda okuyabilirsiniz:

Avantajlar

- Halk taraması neticesinde barsak kanseri erken evrede tespit edilebilir.
- Barsak kanseri halk taraması hastalığı erken evrede tespit etmeyi sağlıyor. Bunun neticesinde tedavi çoğu kez daha az ağır ya da tedavi tercih olanakları daha fazla olur. Hastalığın erken tespit edilmesi neticesinde iyileşme olasılığı daha büyüktür.
- Halk taraması neticesinde zamanla barsak kanseri nedeniyle daha az insan ölecektir. Halk taraması sayesinde zamanla barsak kanseri ölüm vakaları yılda 2400 ile azalabilir.
- Muayeneyi kendi çevrenizde yapabilirsiniz. Bunun için bir bakım görevlisiyle bir randevu yapmanıza gerek yoktur.
- Halk taramasına katılmak (dışkı testi) ücretsizdir.
- Halk taraması direkt bakım hizmetlerine bağlıdır. Şayet ileri tetkik gerekliyse, hemen tetkik yapılır.

Dezavantajlar

- Barsak kanseri her zaman halk taraması neticesinde bulunmaz. Ayrıca halk taraması anlık durumu yansıtıyor ve barsak kanserinin gelişmeyeceğine dair garanti vermiyor. Bu nedenle tarama sonucu size haksız yere huzur verebilir.
- Halk taraması sonucu size huzursuzluk verebilir. Dışkılarında kan bulunan insanlar geçici bir süre tereddüt içinde kalırlar.
- Kolonoskopi hazırlığı ve muayenesi size rahatsızlık verebilir.
- Şayet ileri tetkikte polipler bulunursa bunlar hemen alınıp çıkartılırlar. Tüm polipler barsak kanseri yapmazlar. Bu poliplerin alınıp çıkartılmasının gerekli olmadığı anlaşılabilir.
- Şayet hastanedeki ileri tetkikte (kolonoskopi) anormallikler bulunursa, çoğu zaman bir tıbbi müdahale gereklidir. Bunun bazı riskleri vardır. Buna bağlı komplikasyonlar çıkabilir. Yapılan her 1000 kolonoskopinin 2'sinde komplikasyon çıkıyor. Bu komplikasyonlardan dolayı ölme olasılığı muhtemelen 400.000'de 1 ile 10.000'de 1 arasında olacaktır.
- Sağlık sigortanızın muafiyet tutarına bağlı olarak ileri tetkik (ön görüşme ve kolonoskopi) masraflarının tamamını ya da bir kısmını kendiniz ödemek zorunda kalabilirsiniz.

Kişisel verilerinizi nasıl elde ediyoruz?

Sizi davet edebilmek için kişisel verilerinize ihtiyacımız var. Ad-soyadınız, adres ve doğum tarihinizi belediyeden temin ettik. Şayet araştırma için tüpü geri gönderirseniz, bununla birlikte aynı zamanda kişisel verilerinizin halk araması çerçevesinde kullanılmasına izin vermiş olursunuz.

Kişisel verilerinize daha sonra ne yapıyoruz?

Elektronik veri değiş tokuşu

Özel yaşamınızı koruma mevzuatı hükümlerine uymakla yükümlüyüz. Şayet halk taramasına katılırsanız, verilerinizi elektronik olarak işleyeceğiz. Şayet dışkınızda kan bulunursa, verilerinizi elektronik olarak ileri tetkikin yapılacağı kolonoskopi merkezine göndereceğiz. Halk taramasına katılmakla, eğer ileri tetkik için gerekliyse, verilerinizin başka yardım kurumlarıyla elektronik olarak değiş tokuş yapması için, tarama kurumuna izin vermiş olursunuz. Tarama kurumu bunun için güvenli sistemler kullanır. Verilerinizin elektronik olarak işlenmesini uygun görmüyorsanız, halk taramasına katılamazsınız.

Aile doktoru

Şayet dışkınızda kan bulunmuşsa, buna itirazınızın olmaması durumunda, tarama kurumu bu konuda aile doktorunuzu bilgilendirir. Şayet sonuç olumluysa aile doktorunuza bilgi verilmez. Halk taramasına katıldığınız da aile doktorunuza bildirilmez.

Hastane

Dışkıda kan bulunduğunda, tarama kurumu sonucu ileri tetkikin yapılacağı hastaneye de bildirir. Bir randevu planlamak için hastanenin verilerinize ihtiyaçları var. Şayet hastaneye havale edilmenize bir reaksiyon vermezseniz, bu konuda aile doktorunuza bir yazı gönderilir. Şayet buna itiraz yapmışsanız, aile doktorunuza haber verilmez.

Ve daha sonra

AŞayet ileri tetkik için bir neden yoksa, daha sonra bir şey yapılmaz. Söz konusu iki (2) yılda şikayetleriniz ortaya çıkarsa, aile doktorunuza başvurursunuz. Bir kolonoskopi gerekli olabilir. Yeniden ne zaman davet edilmeniz gerektiğinin belli olması için, tarama kurumu bu tetkikin sonucunu öğrenmek ister.

Taramanın sonuçları ve ciddi barsak şikayetleri olan hastaların tedavisi, barsak kanseri halk taramasını daha da geliştirmek için başka şekillerde de kullanılır. Bu sonuçlar hastane gibi bakım kurumlarından gelir. Olağanüstü durumlarda verileriniz bilimsel araştırma için kullanılır. Bu durumda kişisel verileriniz optimal şekilde korunur. Araştırmacı kim olduğunuzu hiçbir zaman bilemez. Tarama kurumları ve araştırmacılar bunun için geçerli olan mevzuata uymakla yükümlüdürler.

İtiraz

Verilerinizin ya da araştırma sonuçlarının kalite geliştirme ve bilimsel araştırma için kullanılmasına hemfikir değilseniz, itiraz yapabilirsiniz. İtiraz etmek için tarama kurumundan bir form isteyebilirsiniz ya da internet sitesinden indirebilirsiniz. Tarama kurumunuzun internet sitesini şu internet sayfasında bulabilirsiniz: www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl.

İtiraz etme kararınız halk taraması esnasında ya da sonrasında gördüğünüz ya da göreceğiniz muameleyi elbette etkilemez.

Belirtilen internet sitesinde kişisel verilerinize ve araştırmanın sonuçlarına ne yaptığımız hakkında daha geniş bilgileri bulabilirsiniz.

Daha geniş bilgi için nereye başvurabilirsiniz?

Sağlık durumunuz hakkında sorularınız varsa, aile doktorunuza başvurunuz. RIVM kurumu hükümet adına barsak kanseri halk taramasını organize etmeleri için 5 bölgesel tarama kurumuna talimat verir. Halk taraması hakkında şikayetleriniz, önerileriniz ya da sorularınız varsa, bölgenizdeki tarama kurumu ile irtibat kurunuz. Tarama kurumlarının şikayet prosedürü vardır.

İrtibat verileri ve bilgi için: www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl

Bu internet sitesinde tarama kurumunun telefon numarası ve adresini bulabilirsiniz.

İrtibat verileri ve bilgi için: www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl Bu internet sitesinde tarama kurumunun telefon numarası ve adresini bulabilirsiniz.

Halk taramalarını bu amblemden tanıyabilirsiniz:

***bevolking*sonderzoek**

Bu bir :

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

yayıdır:

P.O. Box 1 | 3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

RIVM. Yarının bakımı bugün başlıyor

Bu broşürün içeriği büyük bir dikkatle düzenlenmiştir.
İçeriğinden dolayı hiçbir hak talep edilemez.

2015 baskisi